

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології та педагогіки РДГУ
Кафедра загальної психології та психодіагностики
Кафедра вікової та педагогічної психології
Кафедра практичної психології та психотерапії**

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 13

Рівне - 2019

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. – Випуск 13. – Рівне: РДГУ, 2019. – 169 с.

Головний редактор:

Ямницький В.М. – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Павелків Р.В. – доктор психологічних наук, професор, академік АВШ, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології, директор Інституту психології та педагогіки РДГУ, перший проректор РДГУ;

Воробйов А.М. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Павелків В.Р. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету РДГУ

Литвиненко С.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Безлюдна В.І. - кандидат педагогічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Главінська О.Д. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Корчакова Н.В. – доктор психологічних наук, професор кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ;

Рудь Г.В. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та психотерапії РДГУ;

Романюк В.Л. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри загальної психології та психодіагностики РДГУ;

Созонюк О.С. - кандидат психологічних наук, доцент кафедри вікової та педагогічної психології РДГУ.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 30 травня 2019 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

формальному поверхневому рівні). Для таких підлітків характерними є підвищена тривожність, страх перед широкими соціальними контактами, егоцентризм, невміння знаходити вихід із складної ситуації. Вони частіше виявляють агресивну або пасивно-захисну поведінку.

Список використаних джерел

1. Бороздина Л. В. Самооценка и возраст / Л. В. Бороздина, Е. В. Рудова, Л. В. Соломина. – М., 1983.
2. Венгер А. Л. Ребенок в обществе: исторический кризис детства / А. Л. Венгер // Вопросы психологии. – 2008. – № 4. – С. 3 – 12.
3. Емельянова Е. В. Психологические проблемы современного подростка и их решение в тренинге / Е. В. Емельянова. – СПб. : Речь, 2008. – 336 с.
4. Залученова Е. А. Самооценка в деятельности студентов / Е. А. Залученова – М., 1992.
5. Остапенко Г. В. Самооцінка в підлітковому віці / Г. В. Остапенко. – Наука і освіта. – 2004.
6. Райс Ф. Психология подросткового и юношеского возраста / Ф. Райс ; [пер. с англ. Н. Мальгиной и др.]. – СПб. : Питер, 2000. – 624 с.

УДК 159.922.6 : 159.937

ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ СТЕРЕОТИПІВ СОЦІАЛЬНОГО СПРИЙМАННЯ

Остістова Анастасія, здобувач ОС «бакалавр», РДГУ

Керівник: Савуляк В.О., старший викладач

У суспільній свідомості гендерні стереотипи функціонують як стандартизовані уявлення про моделі поведінки та риси характеру відповідно до понять «чоловіче» та «жіноче».

Вивчення їх почалося у середині 50-х років ХХ ст., коли американські соціологи Маккі та Шерріфс визначили типово чоловічий та типово жіночий образи. На їх думку, типово чоловічий образ – сукупність рис, пов'язана із соціально необмеженою поведінкою, компетентністю, раціональними здібностями, активністю і результативністю. Жіночий характеризують соціальні комунікативні навички, теплота, емоційна підтримка. При цьому надмірна акцентуація як типово маскулітних, так і типово фемінних рис отримує вже негативний відтінок. Тобто, типово негативними рисами чоловіків будуть вважатися грубість, авторитаризм, надлишковий раціоналізм і т. п., жінок – формалізм, пасивність, зайва емоційність тощо [1].

У сучасному світі люди намагаються відмовитись від навіюваного стереотипного мислення і дії, але це важко, оскільки вони формуються віками та закріплюються навіть на підсвідомому ментальному рівні нації. Але, якщо подивитися на різні вікові групи, можна побачити, наскільки порізному вони піддаються навіюванню стандартизованих думок. При цьому в рамках однієї вікової групи більшість буде з однаковим рейтингом стереотипізації, це призводить нас до думки, що вони також є важливою складовою і базою соціалізації, адже, за умови відсутності вищезгаданих усталених уявлень, людині довелось б пізнавати всі речі заново, що, в принципі, неможливо за умов сьогоденного суспільного устрою – інформаційного суспільства.

Навіювання (сугестія) – форма безпосереднього психічного впливу, пов'язана з послабленням свідомого контролю; виступає як стихійний компонент повсякденного спілкування або як спеціально організований вид комунікації, розрахований на некритичне сприйняття інформації. Навіювання – один із механізмів впливу на масову й індивідуальну свідомість, широко використовується в масовій комунікації, рекламі, поширенні моди і в політичному маніпулюванні. Аутосугестія (самонавіювання) є засобом психічної саморегуляції [2].

Переважаюче навіювання сприяє формуванню навичок, звичок, які можуть стати надалі мотивами для відповідної поведінки, усвідомлюваними або неусвідомленими. Коли навіювання цінності, ставлення, форми поведінки усвідомлюються і приймаються особистістю, вони приймають форму переконаності, тобто захищаються, обґрунтовуються і реалізуються за внутрішнім спонуканням. У такому разі власне переконання обмежене і обумовлене характером, змістом, спрямованістю навіювання, ступенем самостійності мислення, орієнтації і вибору типу поведінки, ставлення, установки [3].

Для того, щоби дослідити вікові особливості змісту стереотипів та ступеню підданості соціальному впливові, ми обрали дві вікові категорії – підліткову та юнацьку. У ці періоди людина починає фільтрувати вплив інформаційного впливу та формувати свою життєву позицію у суспільстві. Ми обрали методики, за якими можна визначити рівень сугестивності, установок гендерної стереотипізації. Проводили дослідження на базі школи та університету міста Рівне.

Можемо зробити висновки, що гендерний стереотип – це стандартизоване уявлення про моделі поведінки та риси характеру відповідно до понять «чоловіче» та «жіноче». З одного боку, гендерні стереотипи призводять до викривлення та спрощення соціального середовища, заважають його адекватній оцінці, обмежують поведінку особи

низкою гендерних ролей та очікувань. З іншого боку, варто зважати на конструктивні вияви гендерного стереотипу, які полягають у впорядкуванні та систематизації інформації про нову реальність та суб'єктів цієї реальності у суспільстві, що трансформується. Без наявності у індивідів низки стереотипних уявлень їм довелося б детально інтерпретувати кожен новий факт, явище, а це б значно уповільнило суспільні перетворення та процес набуття нового досвіду.

Список використаних джерел

1. Антология гендерной теории / Сост. Е. И. Гапова, А. Р. Усманова. – Минск : Изд-во Пропилеи, 2001. – 384 с.
2. Бергер П. Социальное конструирование реальности / П. Бергер, Т. Лукман. – М. : Изд-во МЕДИУМ, 1995. – 279 с.
3. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс. – СПб. : Питер, 1999. – 688 с.

УДК 159.923/928-053.6

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНО- МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ Павлусь Вікторія, здобувач ОС «бакалавр», РДГУ

Керівник: Ставицька О.Г., кандидат психологічних наук, доцент

Одна із самих актуальних і складних проблем сучасної науки - вивчення ціннісно-мотиваційної сфери особистості. Складність у відсутності єдиного подання про природу й функції мотивації й ціннісних орієнтацій. Ціннісно-мотиваційна система активно визначає особистість. Система цінностей людини є основним регулятором відносин із світом.

Мотиваційна сфера традиційно вказується в різних видах діяльності як зв'язок, що робить дії цілеспрямованими та визначає особистий потенціал. Проблеми мотивації та цінностей були широко висвітлені в роботах російських та зарубіжних психологів: В.Г.Асеев, С.П. Ільїн В.І. Ковальов, К. Левін, А.Н. Леонтьєв, Г.Ф. Ломов, А.Лазарук, В. Франкла, М. Рокіча А. Маслоу, В.Е. Мілман, В. А. Сосновський, Х. Хекхаузен , Н. Лапіна, О. Леонтьєва, В. Швиркова, П. Шіхірева, А. Ядова, які вводять поняття “ціннісної орієнтації”, ставлячи його між суб'єктом і цінністю об'єктом, що впливає на мотивацію.

Мотивація розглядається як динамічне утворення, як процес, що підтримує психічну активність людини на певному рівні.

Зміст

Вступ	3
Артемова О. Структурний аналіз кар'єрного самовизначення особистості майбутнього психолога	4
Артемова О. Динаміка ціннісно-сислової сфери майбутніх психологів у процесі професійного навчання.....	6
Базиліук О. Творчий потенціал особистості як передумова її професійної самореалізації	8
Бігун Л. Психологічні особливості формування лідерських якостей у майбутніх психологів	11
Блищик Ю. Психологічні особливості адаптації до шкільного навчання людей з обмеженими можливостями	12
Болюх Т. Формування професійної ідентичності в студентському віці	15
Валага О. Формування Я-образу крізь призму професійної спрямованості у старшокласників	17
Воронко В. Дослідження і корекція перфекціонізму серед студентства	19
Гесаль О. Самоповага як чинник академічної успішності старшокласника	22
Главінська Е.С. Малюноква терапія як ефективний метод подолання агресивності молодших школярів	24
Гойко Я. Переживання як критерій об'єктивації емоційної сфери особистості	25
Головенко А. Психологічна готовність молоді до шлюбу	27
Голубчикова М. Психологічні аспекти сексуальності сучасної молоді	29
Гордійчук К. Експериментальне дослідження психологічних особливостей особистісно-професійного становлення старшокласників	31
Джеджера О. Індивідуальні особливості емоційного переживання студентами екзаменаційного стресу	33
Дідус Т. Феномен смисложиттєвих орієнтацій особистості	35
Євтушок Б. Використання казкотерапії у психологічній допомозі дітям, які переживають горе	38
Забегаліна Д. Основні психологічні детермінанти й чинники виникнення та розвитку тривожності і страху у підлітковому віці	40
Загуляєва В. Особливості міжособистісних взаємин з ровесниками у підлітковому віці	43
Зайцева О. Відмінності у структурі мотивації вибору професії мешканців міст і сіл	44
Зайченко І. Роль комунікативних здібностей у процесі формування особистості старшокласників	47
Зелена І. Соціальна адаптація військовослужбовців та їх сімей	49

Каламбет А. Інклюзивна свідомість людей в сучасному суспільстві	52
Капуцьян Я. Комунікативний вплив ЗМІ як чинник зміни особистісних настановлень	54
Кобзар З. Фактори розвитку агресивності у студентів	56
Ковальчук М. Психологічні особливості самооцінки у студентів	58
Комарніцька О. Психологічні особливості відповідальності у юнацькому віці	56
Корчак А. Психологічні особливості психосоматичних проявів особистості в умовах емоційної напруги	62
Крук С. Психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту в юнацькому віці	65
Кужель Н. Корекція аутичного поведінкового спектру проявів методами арт-терапії у дітей з особливими потребами	67
Лавренчук К. Самооцінка як психологічний феномен	69
Максимчук І. Особливості каузальної атрибуції в ситуації міжособистісного конфлікту (на матеріалі дослідження старшокласників)	71
Мартинюк А. Діагностика емоційного стану старшокласників перед ЗНО	73
Мартинюк Т. Дослідження і корекція фрустраційних станів у студентів	75
Мельник А. Індивідуально-стильові чинники переваг у застосуванні способів психологічного захисту	78
Мельник І. Вплив емоційних станів страху на особистість студентів	81
Миколайчук Ю. Основні аспекти вивчення емпатії у психологічній науці	84
Миркун Н. Вікові особливості точності та адекватності міжособистісного сприймання	86
Мислінчук Ю. Психоаналіз чинників формування низької самооцінки у юнацькому віці	89
Михайлова І. Дослідження психологічних особливостей динаміки впливу самосвідомості на ставлення особистості до себе та соціуму	91
Михайлова Т. Індивідуально-психологічні чинники агресивності молодших школярів	94
Новорок А. Психологічні особливості дослідження емоційно-вольових якостей молодшого школяра	96
Остапчук К. Психологічні особливості самооцінки у підлітків	98
Остігова А. Вікові особливості змісту стереотипів соціального сприймання	101
Павлусь В. Психологічні особливості ціннісно-мотиваційної сфери в юнацькому віці	103
Петренко А. Дослідження і корекція конфліктної поведінки серед студентів	105

Петрова-Ніколайчук О. Особливості прийняття рішень старшокласниками в ситуаціях морального вибору	108
Покотило Б. Психологічний супровід інклюзивних дітей	110
Пошковська А. Психологічні особливості креативного мислення молодших школярів	112
Романюк О. Розвиток емпатії практичних психологів в процесі професійного становлення	114
Савуляк В. Групове фокусоване інтерв'ю у контексті практичної підготовки майбутніх психологів	118
Савуляк В. Копінг-стратегії студентської молоді: особливості, шляхи корекції	119
Семенюк О. Психологічні особливості формування мотиваційного компонента моделі підготовки юнаків до трудової діяльності	121
Синчук Т. Психологічні чинники соціально-психологічної адаптації студентів-психологів	122
Сімчук А. Подолання невпевненості в стресових ситуаціях	124
Скалка І. Психологічні особливості розвитку емоційної сфери сучасних підлітків	126
Слабецька Д. Психологічні чинники конфліктів у студентській академічній групі	128
Сочинська Р. Психологічний зміст та структура творчого потенціалу особистості	130
Сукнацька А. Психологічні детермінанти подолання почуття самотності в юнацькому віці	133
Сульжук Т. Захисні механізми психіки у підлітків з девіантною поведінкою	135
Тарадайник Д. Дослідження і розвиток рефлексії у юнацькому віці	138
Хомич В. Фактори формування соціально-психологічного клімату в студентській групі	141
Хомік Т. Теоретичні аспекти проблеми формування стресостійкості юнаків	142
Хрипонюк І. Психологічні особливості мотивації навчальної діяльності студентів	144
Чалайдюк К. Готовність майбутніх психологів до професійної діяльності: теоретичний аналіз проблеми	146
Чмуневич Н. Особливості розуміння феномену свободи в підлітковому та юнацькому віці	148
Шатковська О. Вплив гендерних стереотипів на особливості спілкування сучасної молоді	151

Шахрайчук І. Феномен поняття «ціннісні орієнтації» у психологічній науці	152
Шевлюк В. Психологічні особливості переживання почуття самотності у юнацькому віці	154
Шевчук О. Психологічні особливості прояву сором'язливості у юнацькому віці	157
Шоха Т. Особливості розвитку мотиваційної сфери молодших школярів	160
Шумак Ю. Особливості міжособистісної взаємодії в групах дітей з особливими потребами	162
Якимчук М. Психологічні аспекти прийняття рішень при виборі майбутньої професії студентів-психологів	163

Наукове видання

**Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства**

Випуск 13

Наукове редагування – доц. Романюк В.Л.
Відповідальний за випуск – проф. Воробйов А.М.

Підписано до друку 2.06.2019 р.
Формат 60x80/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 9,7. Тираж 150 прим.

вул. С. Бандери, 12, м. Рівне
Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету